

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrť strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Da bi bili srečnejši in zadovoljnejši v Novem letu,
želita cenj. naročnikom in čitateljem
uredništvo in uprava „Slovenskega gospodarja“.

Katoliško časopisje — naša dolžnost!

V mestu Washingtonu v Zedinjenih državah Amerike se je vršil nedavno letni sestanek katoliških škofov, ki se ga je udeležilo 58 škofov, 7 nadškofov in 2 kardinala. Glavni predmet razprave je bilo vprašanje, kaj je ukreniti proti slabim knjigam in časnikom, ki je z njimi preplavljena Amerika. Poleg odkrito slabih in ničvrednih knjig je tudi dosti takšnih, ki jih književna kritika proglašja za umetniška dela, v resnici pa so površna in brezvredna dela. V resoluciji, ki je bila sprejeta, izjavljajo škofje: »Mi zahtevamo od katoličanov, da sodelujejo v križarski vojski za Katoliško akcijo, ki o njej govori sv. Oče. Katoliške organizacije bi morale javno izraziti svoj protest proti nemoralni (nepošteni) književnosti in proti grdim podobam. Tu bi bilo potrebno sodelovanje med katoliškimi občinami in javnimi knjižnicami. Ljudstvo se ne bi smelo zapeljati v zmoto o knjigah, ki so napisane pod krinko zdravniških nasvetov, ki pa so mnogokrat skozinskoz nedostojne. Pokvarjenost zasebne morale (poštenosti) ruši bolj kot kakšno drugo sredstvo temelj, ki je na njem zgrajen kak narod in njegova bodočnost. Izdajanje in svobodno razširjevanje slabih knjig in nemoralnih časopisov je danes največja nevarnost za narod in njegovo srečo. Nekateri škofje, med njimi kardinal Hayes, so izdali seznam dobrih knjig, časnikov in listov, ki se morejo ljudstvu priporočiti.

Vprašanje katoliških časnikov je sedaj stopilo v ospredje tudi v Italiji, kjer obvladuje javnost fašistično časopisje. Meseca decembra je priredila nadškofija v Genovi »Dan dobrega tiska«. Na zborovanju je govoril genovski kardinal Minoretta, ki je pozival množico, naj podpira katoliški tisk. Biti katoličan in celo član katoliških društev, pa se ne zmeniti za katoliško časopisje, marveč podpirati nasprotno liste, to je protislovno. Zadeva Boga

samega, zadeva Cerkve, krščanske družine, krščanske vzgoje mladine in narodovega blagra je, da se katoličani zganejo ter zgrnejo okoli katoliških listov. Kako je to nujno potrebno, se vidi iz tega, ker je danes v celi Italiji le samo 5 izrazito katoliških listov, ki pa vsi skupaj nimajo toliko naročnikov, kakor en sam velik liberalni dnevnik v Milanu. Navidezno ne igra časopis za mnoge katoličane nikake vloge za praktično versko življenje. V resnici pa katoliški list brani in širi katoliški nauk ter s tem dopolnjuje službo duhovnikov.

O tej važni zadevi je pretekli mesec tudi spregovoril sam papež Pij XI. pri sprejemu katoliških dijakov in dijakinj, ki so včlanjeni v Katoliški akciji. V nagovoru je poudaril to-le: »Ko sem bil mlad, mi je nekdo svetoval, naj berem čim manj časnikov, ker je to izguba časa. Danes pa so drugi časi! Danes je časnikarska izobrazba potrebna. Za katoliške kroge nastaja potreba, da se zanimajo za katoliški tisk, ga s sodelovanjem podpirajo in z denarnimi sredstvi pospešujejo. Po drugih deželah dokazujejo katoličani gorečo vnemo za svoje časopisje, kakor v Holandiji, kjer imajo katoličani, čeprav so v manjšini, prvovrsten dnevnik, v Franciji, Belgiji, Nemčiji in celo v obubožani Avstriji. Drugače pa je v Italiji, kjer je katoliški tisk zelo neznačen ter ima le malo naročnikov. Dostikrat se opaža v rokah katoličanov vse mogoče liste, samo katoliških ne, katerim bi vendar morali dajati prednost. Veliko torišče za svetno apostolstvo je v čitanju in širjenju katoliškega tiska.«

Besede sv. Očeta so naslovljene v prvi vrsti na italijanske katoličane, veljajo pa tudi za nas. Ali dokazujemo gorečo vnemo za katoliško časopisje? Stavimo si to vprašanje ob novem letu, ko je treba obnoviti naročnino, odnosno naročiti nanovo list! Ali smo

naročniki in čitatelji katoliškega časopisa? Ne gre tu samo za zasebno zadevo. Naj nikdo ne reče: Kaj to komu mar, kakšen časnik čitam jaz! Ni to zasebna zadeva, to je zadeva Boga, zadeva Cerkve, zadeva tvoje družine in zadeva tvojih otrok. Ako imaš nekrščanski časnik v hiši, ga ne čitaš sam, bere ga tudi žena, berejo ga otroci ter se navzamejo nekrščanskega duha. Ti pa boš za to odgovoren pri Bogu. Tudi v naši domovini se žalibog nahaja v rokah katoličanov dosti nekrščanskih listov. Nekateri se katoliškim čitateljem hinavsko približujejo, kakor volkovi v ovčji obleki. Ti so še bolj nevarni kot tisti, ki so odkrito protiverški in protikrščanski.

Vsem tem volkovom, naj si pridejo v svoji pravi obliki ali pa v ovčji obleki, naj krščanske hiše skrbno zaprejo vrata. Na stečaj pa naj jih odprejo katoliškim listom. »Slovenski Gospodar« zahaja v slovenske katoliške hiše že 66 let. Nikdar se ni prelevil ali preoblekel v tujo obleko, nikdar ni zatajil svojega katolištva in svojega slovenstva ter tudi nikdar ne bo. Po ravni poti je hodil in po ravni poti je vodil slovensko ljudstvo. Prijatelj je vedno bil ter tudi ostane zlasti malemu slovenskemu človeku iz kmetskih, obrtnih in delavskih vrst. Prijateljska vez pa mora biti obojestranska. Naročniki, ostanite zvesti! Pridobivajte novih naročnikov in čitateljev. »Slov. Gospodar« v vsako hišo!

Odstop bolgarske vlade. Vladnemu (narodnemu) bloku so se odrekli zemljoradniški ministri in radi tega je odstopila celokupna Mušanova vlada. — Kralj je 29. decembra zopet poveril dosedanjemu ministrskemu predsedniku Mušanovemu sestavo nove vlade. Nova Mušanova vlada se bo opirala na dosedanjo večino demokratov, agrarcev, narodnih liberalcev in radikalov.

Mušanov je sestavil zadnjega decembra vlado iz dosedanje večine narodnega bloka brez narodnih liberalcev, za katere sta ostali prihranjeni ministrstvi prosvete in pravde.

Pokolji med makedonstvujušči. Dne 28. decembra, ko so se vršila po odstopu Mušanove vlade na dvoru posvetovanja med vrhovnimi politikami, je prišlo do spopada med dvema skupinama makedonstvujuščih in sicer tik

pred kraljevim dvorom. Spopad je zahteval 2 mrtva, 9 težko in več manjše ranjenih.

Avstrija se poteguje za znatno francosko posojilo.

Krizni davek v Belgiji. Belgijska vlada se tudi bori za pokritje proračunskega primanjkljaja za leto 1932 in za ravnovesje v državnem proračunu za leto 1933. Da bo proračun na varnem, so uvedli nov »krizni davek«, ki znaša 1—4% in se bo pobiral od vseh prejemkov, plač in pokojnin. Belgija je še uvedla posebne takse na izredne trgovske dobičke in ukinila nadaljne sprejeme v državno službo.

Stališče nemškega kanclerja — generala Schleicherja. Nemški drž. zbor ali Reichstag se bo sestel dne 17. jan. Pričakuje se, da bo že na prvi seji stavljen predlog nezaupnice Schleicherjevi vladi. Nadaljni razvoj dogodkov bo odvisen od stališča, ki ga bodo zavzeli narodni socialisti (hitlerjevci). Če bodo narodni socialisti glasovali za nezaupnico, ki bi v tem primeru dobila večino, bo general Schleicher takoj odgovoril z razpustom državnega zbora, tako da bi bil to v teku osmih mesecev že tretji razpust nemškega parlamenta. V vladnih krogih si še niso na jasnem, ali bo vlada nato v ustavnem roku razpisala nove volitve, ali pa se bo odločila za diktaturo. Napoveduje pa se, da bo general Schleicher storil vse, da pridobi narodne socialiste za sode-

lovanje v vladi, ali pa vsaj za to, da vladi ne bi delali težko.

Italija dobavlja Madžarski kljub izrecni prepovedi po mirovni pogodbi — bojna letala in razno drugo orožje.

Na Španskem so pripravljali komunisti prevrat za Novo leto, a jim je spodletelo. Komunistične nakane so bile razkrinkane v zadnjem trenutku. Policija je odkrila velika skladišča orožja, municije in tudi proglase, ki bi naj bili povzročili železničarsko stavko.

Zopet govorice o umiku diktatorja Rusije — Stalina. Po Moskvi se govori, da se bo Stalin umaknil iz političnega življenja. Dosedanjega diktatorja bi naj nasledil Kirow, ki uživa splošen ugled in je priljubljen pri komunistih.

Novo sovražnosti med Kitajci in Japonci radi Mandžurije. Guverner v Peking u Čansuljan je začel v Mandžuriji s 4 divizijami ofenzivo proti Japoncem. V svrhu kitajskih napadalnih priprav je poklicala Japonska pod orožje 100 tisoč mož. Z zadevo Mandžurije se baš ukvarja Društvo narodov.

Japanci delajo prav resne priprave, da zasedejo severno Kitajsko, se polaste Pekinga in da postavijo sedanjega predsednika Mandžurije in bivšega kitajskega cesarja Puja na stari prestol v Pekingu. Na ta način bi bila združena vsa severna Kitajska v monarhistični državi pod japonskim vplivom.

či podobo ter jih vabi, naj gre do poslušat govore misijonarjev. Na ta način se je že veliko število poganov spreobrnilo, tudi iz krogov razumnosti.

Sveto leto 1933. Papež Pij XI. je izdal v soboto pred Božičem po radiju poslanico na vse krščanstvo. Med običajnimi božičnimi voščili in spomini na bridke in prijetne dogodke v prošlem letu je papež napovedal, da bo leto 1933 sveto leto, ker je preteklo od Kristusove smrti 1900 let. Sveto leto bo pričelo 2. aprila 1933, na svetno nedeljo in bo trajalo do 2. aprila 1934, do drugega velikonočnega praznika.

Težave s šolstvom. Španska vlada je na komando framonov in socialistov izgnala iz Španije jezuitski red ter zaprla njegove in vobče vse zasebne šole. Ker so v Španiji šole po veliki večini bile v rokah redovnikov, je v šolstvu naenkrat nastala velika vrzel. Vlada te vrzeli ne more zamašiti, ker nima dovolj denarja. Velik del otrok ne more obiskovati šol, ker ni ali poslopij ali učiteljev, ponekod ne zgradb in tudi ne učiteljskega osebja. Tako je mesto napredovanja, ki so ga obljubljali liberalci in socialisti, nastopilo nazadovanje. Da bi temu velikemu nedostatku vsaj nekaj odpomogla, je vlada v budžet za leto 1933 postavila za 1500 milijonov pezet več izdatkov za šolstvo, kakor je bilo v prejšnjem proračunu. Stroški so se torej povišali za 9 milijard dinarjev, kar je za siromašno Španijo prav veliko. To pa vse za to, da morejo framonci, liberalci in socialisti uganjati protikrščansko ter proticerkveno politiko. Liberalni in socialistični kolovodje komandirajo, stroške za to pa mora plačati ljudstvo.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Spreobrnitve in katoliški veri.

V lanskem letu se je število tistih, ki so vstopili v katoliško Cerkev, znatno pomnožilo. Zanimivo je dejstvo, da se pridružujejo naši Cerkvi zastopniki razumnosti, zlasti tudi duhovniki drugih veroizpovedi. To velja predvsem za Anglijo. V Londonu sta vstopila v katoliško Cerkev dva anglikanska duhovnika — misijonarja: Dominik Karter in Peter Haris. Nekdanji anglikanski propovednik Teodor Baldwin, rojak znanega angleškega ministra Baldwina, je bil v Friburgu v Švici posvečen za katoliškega duhovnika. V Rimu je bil lansko leto za katoliškega duhovnika posvečen angleški zdravnik — rentgenolog Jurij Kaniel. Pokatoličanila sta se tudi v Londonu dva novinarja: Fiterton in Klavdij Fišer. Veliko pozornost in v anglikanskih krogih potrnost je vzbudila spreobrnitev londonskega pastora dr. Orharda, ki je bil znan kot sijajen govornik. Lani je v mesecu februarju umrla na Angleškem sestra dominikanka Kutbert, ki je bila pred 50 leti sprejeta v katoliško Cerkev. Storila je veliko dobrega na polju krščanske dobrotnosti, zlasti v oskrbovanju bolnikov in siromakov, posebej še tudi s poukom v katoliški veri. Izmed tistih, ki jih je ta sestra poučevala, se je 600 spreobrnilo k katolicizmu. Na Norve-

kem je imel svojo novo mašo kot katoliški duhovnik bivši protestant Alf Hog, meseca marca pa je vstopil v katoliško Cerkev bivši protestantski pastor Harold Burkey. Tudi iz drugih delov sveta se poroča o številnih vstopih v našo Cerkev. Nedavno je 600 pravoslavnih beduinov zaprosilo katoliškega patriarha v Jeruzalemu, da jih sprejme v katoliško Cerkev. Patriarh jim je poslal katoliškega duhovnika, da jih pouči v veri. V Indiji je prestopilo v katolicizem 50 protestantskih presbiterijancev s svojim pastorjem, drugih 3000 protestantov pa se je prijavilo katoliškemu prefektu monsig. Donedna s prošnjo, da jih sprejme v Cerkev. Javlja se izpod Himalaje, da je med protestantskimi presbiterijanci v državi Siking veliko gibanje za pridružitve katolicizmu. Začeli so to gibanje 3 protestantski pastori: oče in dva sinova. Najprej se je odločil za vstop starejši sin Siting, sledil mu je mlajši brat, ki je tudi bil pastor, njunemu vzgledu je sledila vsa obitelj, in nazadnje tudi oče, ki je bil protestantski župnik. Na Kitajskem se je spreobrnil Sheng-Ciang-Hu, poglavar spiritistične verske skupine s 5 drugimi poglavarji; takoj za njim je vstopilo v Cerkev 25 spiritističnih družin. Lep napredek katolicizma se tudi vrši v novi državi Mandžuriji. Dnevno raste število spreobrnencev. Misijska postaja v Tung-Hua je začela rabiti dobro propagandno sredstvo. Blizu vhoda v misijonsko postajo postavi vsak dan drugo sliko s primernim oglasom, ki je vzet iz katekizma. Pred temi slikami se vsak dan ustavljajo pogani, katerim potem navzoči katehist tolma-

Smrt kmeča iz šole „Slov. gospodarja“.

Na sveti večer je umrl v starosti 77 let na Tepanjskem vrhu pri Konjicah posestnik Franc Napotnik. Vzrok njegove smrti je bila kap, ki ga je v visoki starosti zadela dvakrat. Blagopokojni je bil brat rajnega lavantinskega vladike dr. Mihaela Napotnika in stric pokojnega ravnatelja Cirilove tiskarne in monsignora dr. Antona Jerovška. Bil je daleč na okrog znan kot vzgleden gospodar, ki si je lepo uredil ter preosnoval svoj dom na Lipakovini, kakor pravijo po domače. Iz srečnega zakona zapušča 4 otroke. Najstarejši sin Jožef je profesor na realni gimnaziji v Celju, Matija je gospodar na domu, hčerka Ana je še doma, najmlajši Franc je oženjen na Blatu.

Stari Napotnik je bil 50 let cerkveni ključar župne cerkve v Konjicah ter ubožni oče. Posebej je treba poudariti iz Napotnikovega življenja, da je bil dolgo vrsto let javen politični in kulturni delavec po strogo katoliških ter narodnih načelih. Šolal se je v javnih nastopih v od Slomškega ustanovljenem »Katoliško političnem društvu« v Konjicah. Glavna naloga tega društva je

bila: braniti katoliško vero in slovenstvo.

Pokojni se je upal kot pristni kmečki govornik tudi ven izven mej konjiške fare. Govoril je v Celju, v Mozirju ter sploh po Savinjski dolini na javnih shodih, na katerih je neustrašeno bilal nemškutarstvo in štajerčijanstvo. Kot ognjevit zagovornik kmetijskih in narodnih pravic je užival velik ugled daleč na okrog.

V že starejših časih je bil desna roka sedajnemu arhidijakonu konjiškemu pri stavbi novega Katoliškega doma v Konjicah. V te svrhe je dal celo na razpolago svoj gozd in je po dogotovitvi stavbe večkrat ponosno ponavljal besede: »Ako bi ne imela naša fara Katoliškega društvenega doma, bi bila naša mladina danes izgubljena.«

Posebno ponosen je lahko na vrlo rajno slovensko korenino »Slovenski gospodar«. Rajni Napotnik ni bil samo »Gospodarjev« bogznaj kolikoletni naročnik in širitelj, ob raznih prilikah je celo naglašal: **Moja šola je bil »Slov. gospodar«!**

Z Napotnikom se je poslovil od nas mož, ki je znatno vplival skozi desetletja na politični in kulturni razvoj spodnještajerskih Slovencev in zasluži trajen in hvaležen spomin!

Ostani nam, dragi Franc, še nadalje kažipot v političnem ter narodnem oziru po večnoveljskih krščanskih smernicah!

Goljufija z nemškimi zastarelimi tisočaki. Pred mesecem se je pojavil v mariborskih kavarnah grafolog (mož, ki čita iz pisave bodočnost) z ženo, ki je barantala s tujimi valutami. Več lahkovernežev je kupilo od lepe ženske nemške papirnate marke, skoraj čisto nove tisočake, katere so še dražje plačali, nego so bili resnično vredni. Pred nekaj dnevi je grafolog z ženo vred izginil iz Maribora. Kmalu po izginu je eden od kupcev nemškega tisočaka doznal od strokovnjaka, da je kupljeni nemški jurij iz leta 1918 in že davno — brez vsake vrednosti. Letnica 1918 je bila spretno pretvorjena v 1928. Za koliko sta si sleparja opomogla z goljufijo v Mariboru, še ni dognano.

Eno uro med življenjem in smrtjo. Skladiščnik mariborske lesne tvrdke Felber je obiskal na Božič svoje posestvo v Kungoti. Na povratku je v temi po strmini padel v Pesnico, ki je tamkaj globoka. Izčofotal je iz opasnega tolmana, a iz vode le ni mogel, ker je bil breg preveč strm. Za vrbovo šibje se je krčevito oprijel in klical ves obupan nad eno uro na pomoč, predno so ga čuli in ga rešili že vsega otrplega ter vsled zime in mrzle kopeli onemoglega.

Prihranke in obleko je nekdo izmaknil iz stanovanja občinskega sluga K. Walhe v Tomšičevi ulici v Mariboru. Okradeni ima škodo za 1500 Din.

Vlomilci obiskali mesarja. Mesarja Antona Lešnika v Radvanju pri Mari-

boru so obiskali vlomilci in ga oškodovali za 1000 Din.

Obešenega so našli Jakoba Jeromela iz Kota pri Prevaljah.

Požar. Med svitnicami bolj proti koncu decembra je pogorelo v Kočnah na Zgornji Polskavi poslopje Martina Korena. Pomilovanja vredne Polskavčane že zopet naganja v obup požigalčeva roka, saj so bili v zadnjem času tekom enega tedna na Spodnji Polskavi kar tri požari.

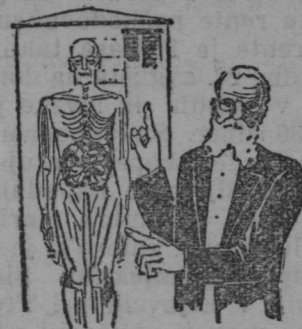
Umrli na posledicah prepranja trebuha. V zadnji številki smo poročali, kako je nekdo v pretepu na Štefanovo prepral trebuh Jožefu Peseku od Št. Janža na Dravskem polju. Smrtno nevarno ranjeni je bil oddan v mariborsko bolnico, kjer je umrl dne 27. dec. ponoči.

Junaški graničar. 28letna poročena delavka je že skočila pri Radgoni s 5-letnim nezakonskim sinkom Lojzkom v Muro iz samomorilnega namena. Nesrečno ter vsled bede obupano mater z otrokom v naročju je videl graničar Milan Stojilkovič. Brez nadaljnega razmišljanja se je pognal v valove in rešil življenje materi in otroku. Oteta mati ima doma komaj 4 mesece stare dvojčke.

Roparski napad s 100dinarskim plenom. V Sedlašku v Halozah sta napadla dva našemljena lopova posestnico Lizo Pernek. Zahtevala sta od nje po davljenju in grožnji s samokresom de-

Če vzrok ti je znan, ne boš dolgo bolan!

To je glavno pravilo zdravilne umetnosti, temu se pa pridružuje pregovor: »Če bolezen se pojavi, povprašaj najprej, kaj želodec pravi«, kajti kakor pričajo tisočletna opazovanja, je želodec največkrat izhodišče tudi takih bolezenskih pojavov, ki so za nevesče oko videti brez vsakih zvez z želodcem. — Končno pa ne more biti vsakdo poučen o postanku vseh boleznih in torej ne more vsakdo vedeti, da nastanejo n. pr. možolji in mnoge druge kožne bolezni zaradi pomanjkljivega delovanja želodca in črev, ravnotako kot imajo nasprotni pojavi, kakor hujšanje, debelenje skoro vedno vzrok v nerednem delovanju prebavnih organov. — Tudi neredno kroženje krvi, ki povzroča toliko obolenj, se skoro vedno naša na bolan želodec in črevesje, kakor tudi bledica, slabost, slabokrvnost, nespečnost, prerano staranje itd., ker vse to je v zvezi s krvjo, kri pa je življenje. Samo zdrav želodec in zdravi prebavni organi lahko proizvajajo in ženejo zdravo kri po telesu. — Tudi poapnenje žil in starostna onemoglost imata svoj vzrok v pomanjkljivem kroženju krvi. Zbog tega je dolžnost bolnih kakor tudi zdravih, starih in mladih, čistiti prebavne organe tako, kakor se mora čistiti vsak stroj, če hočete, da redno deluje. — In če nastopijo motnje, kakor: pomanjkanje teka, bel jezik, slab okus, slab duh iz ust, nerazpoloženje, zgaga, kolcanje, glavobol, zlataa žila, hipna slabost, motnje v jetrih, vranici in ledvicah, slabo čiščenje ali celo zaprtje, potem nikar ne oklevajte, temveč telo dobro prečistite s priznanim sredstvom »PLANINKA« čajem Bahovec, ki je sestavljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč.

Zahtevajte pa v lekarnah izrecno »PLANINKA« čaj Bahovec, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v zaprtih in plombiranih paketih po Din 20.— in z napisom proizvajalca:

LEKARNA MR. L. BAHOVEC

Ljubljana (Kongresni trg)

-Odobreno od Ministrstva za narodno zdravje v Beogradu pod Š. Br. 12590 od 20. julija 1932.

nar. Preplašena ženka je odprla skrinjo, v kateri je hranila pod kuverto 4 sto Din. Posrečilo se ji je, da je v zadnjem trenutku skrila 3 stotake in oddala le enega. Roparja sta nato izginila.

Zastrupila se je smrtno z arsenikom 22letna Liza Janžekovič v Polancih v občini Polenšak.

Okraden je bil v Narapljah pri Ptuj posestnik Jurij Vuk. Tatovi so mu odnesli kokoši in perila za 600 Din.

Radi uboja 4 leta ječe. Na Jožefovo so se stepli med seboj fantje iz Lancove vasi v župniji Št. Vid pri Ptuj. En del pretepačev je pribežal na dvorišče posestnika Blaža Šimenka. Ko so se lotili preganjalci Šimenkovega plota, je ta ohladil s trdim predmetom Antona Habjaniča s tako silo, da mu je počila lobanja in je udarjeni umrl. Mariborsko sodišče je obsodilo Šimenka dne 28. decembra, ki pa ni priznal dejanja, na 4 leta ječe.

Kroglo v prsa je dobil v nekem sporu v Voseku pri Sv. Marjeti ob Pesn. posestniški sin Anton Belna. Obstrelje nega so prepeljali v mariborsko bolnico.

V obraz je bil obstreljen iz repetirke posestniški sin Anton Rojko.

Strel iz flobertovke je prejel v nogo v Stojncih pri Ptuj 14letni Konrad Čuš.

Nepoboljšljiv napadalec. Predlansko dno 26. avgusta je zabodel brez pravega vzroka Franc Firbas iz Subotinc pri Moškanjcih pod Ptujem v roko posestniškega sina Martina Plohla iz iste va-

Za vsake oči — optik Peteln
Maribor, Grajski trg 7.

1324

si. Obsojen je bil radi težke poškodbe na 6 mesecev zapora in na plačevanje mesečne rente poškodovanemu. Plačevanje rente je Firbasa tako jezilo, da je lani dne 27. avgusta na domu pognal Pločlu v trebuh iz lovske puške celi naboj 36 šiber. Smrtnoопасno ranjeni Plohl se je le izkopal v ptujski bolnici in nepopoljšljivemu napadalcu je prisodil dne 31. decembra mariborski senat 10 let robije, katero si je zaslužil.

Pokolj pri žganjekuhi. Sirk Alojzij, posestnik v Erjavcih pri Ptuj, je bil zaposlen v svoji viničariji s kuhanjem žganja. Ob tej priliki se je zbralo več ljudi pri njem. Okoli polnoči je med fanti nastal prepir zaradi klobuka, katerega je bil Jože Grmin pred dnevi izgubil. Med prepirom je nekdo zadal z nožem Grminu več vbodljajev od zadaj v pleča in po obeh rokah.

Svinjo z dvema srcema je zaklal špehar na Hajdini pri Ptuj. Ptujski živinozdravnik je ugotovil, da sta bili v svinčetu res dve popolnoma razviti srca, a delovalo je le eno.

Smrt v vodnjaku. Posestnikova žena Genovefa Domanjko iz Čakove v ljutomerskem okraju je vlekla iz domačega vodnjaka vodo. Pri tem opravilu ji je na oledenelih tleh spodrsnilo in padla je v vodnjak, iz katerega so jo izrekli mrtvo.

Fantek umrl vsled opeklin. Posestnik Jožef Svetec v Čepincih v Prekmurju je kuhal v kleti žganje in šel po nekaj k sosedu. V njegovi odsotnosti sta se zmuzala h podkurjenemu kotlu štiriletni Jožef in šestletni Štefan. Najbrž je nalagal Jožek drva na ogenj. Pri tem poslu se mu je vnela oblekca, dobil je tako hude opekline, da je umrl.

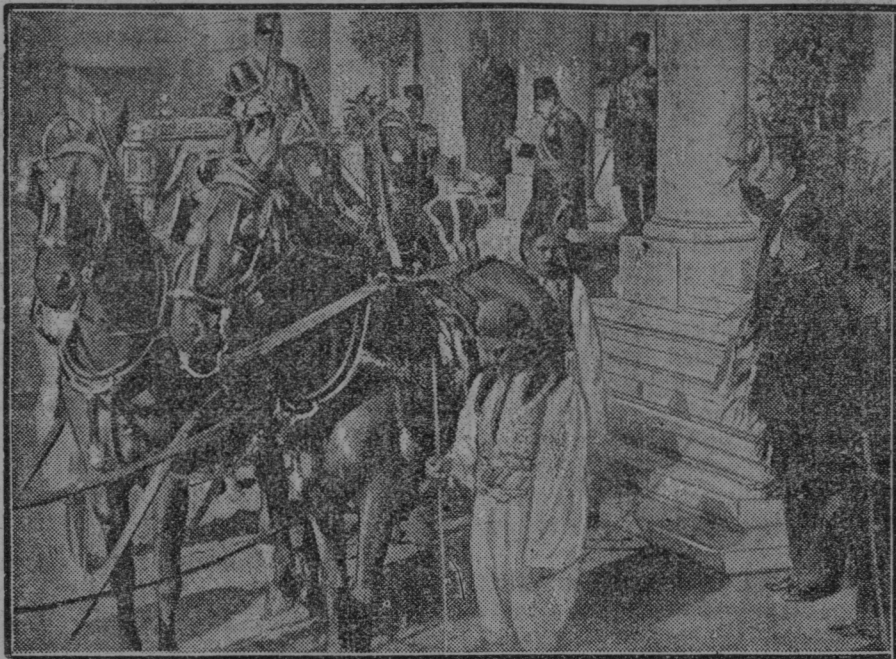
Smrtno ponesrečil otrok. V Gornji Lendavi je pripravljala Terezija Železen vrelo vodo za perilo. Triletni sinček Tinček je prevrnil lonec kropa po sebi in umrl vsled opeklin.

Dveletni dečko je preletel v letalu brez spremstva iz Perzije v London. Mati mu je umrla pred kratkem, njegov oče je poslal otroka v aeroplanu k stari materi.

Poškodba s topim predmetom. V celjsko bolnico so spravili 31letnega viničarja Štefana Lajha s Sladke gore pri Šmarju. Težje poškodovani je izpovedal, da ga je nekdo močno udaril s topim predmetom po glavi.

Prerez in zabodljaj. V Velenju se je spravil pekovski vajenec nad pekovskega pomočnika Konrada Libna z nožem. Prerezal je napadenemu vrat na desni strani in ga še povrh zabodel v hrbet.

Otvoritev novega egiptovskega parlamenta v Kairu. Kralj Fuad se pelje v galavozu.

Glavno poslopje ruske čeke (tajne policije) v Moskvi, kjer je nameščenih preko 2000 detektivov in špijonov.

Po ulicah v Londonu sta bežala zadnje dni v trabu slonovka in njen mladič.

Pariški brzovlak je iztiril vsled povodnji. Nesreča je zahtevala 7 mrtvih in 30 ranjenih.

Brzovlak je smrtno povozil na kolo-dvoru v Laškem uradnico Vido Primožič.

Težka poškodba rudarja. Pri sklapljanju vozičkov je pritisnilo v Trbovljah v jami ob zid rudarja Ludvika Zavrla. S težkimi notrajnimi poškodbami so ponesrečenega prepeljali v ljubljansko bolnico.

Nesreča rudarja. V Breznem pri Zidanem mostu je podsulo pri delu v rudniku rudarja Alojzija Ferline ter mu zlomilo desno nogo.

Zopet žrtev brezmejne podivjanosti. V Drenovcu nad Krškem ob Savi se je vršil v gorica Aloyza Dimca iz Senuš poboj med fanti tik pred božičnimi prazniki. Jožef Janko iz Arta jo je ob tej priliki tako skupil s kolom, da je umrl na Štefanovo na posledicah udarcev v bolnici v Krškem. Orožniki so zaprli napadalce, ki so zagrešili uboj v vinjenosti in vsled vse obsodbe vredne surovosti.

Z nožem iz zasede. 22letni kmečki fant Franc Aysec iz vasi Dolže pri Novem mestu se je podal k mlinarju Al.

Turku v Sele po zmletu zmes. Na povratku je bil v noči iz zasede napaden od nekega kočarja, ki ga je tako obdelal z nožem, da so ga morali prepeljati v bolnico usmiljenih bratov v Kandijo.

Smrtna nesreča s plinom iz oglja. V Domžalah na Kranjskem se je podala natakara gostilničarja Marincija v noči k počitku in si prinesla v sobo v velikem loncu oglje, katerega je podnetila, da bi se ogrela. Natakara Alojzija Grabner iz Bele pri Spitaliču so našli drugo jutro mrtvo. Zastrupilo jo je udihavanje plina, ki je prihajal iz tlečega oglja.

Vlak je smrtno povozil dne 1. januarja na postaji Vižmarje-Št. Vid pri Ljubljani mizarskega pomočnika Henrika Podobnika iz Podgore pri Št. Vidu.

Vola, ki sta tehtala 2200 kg, je ubil zadnje dni mesar Josip Moršer v Kočevju.

Kazen za uboj žene. Dne 15. oktobra sta se nameravala zakonska Anton in Terezija Maznik iz Podul pri Reki lo-

čiti in se je odpravljajl mož k notarju v Krško. Pred odhodom je došlo med obema do prepira, ker žena ni hotela skuhati zajtrka in je še moža nahrnila, naj le gre, kamor hoče in naj se ji ne prikaže več pred oči. Ta odgovor je Maznika tako razljutil, da je pobil ženo s kolom na smrt. Novomeški senat je obsodil skesanega obtoženca dne 30. dec. na 1 leto in 6 mesecev ječe in na triletno zgubo častnih pravic.

Nove 1000dinarske bankovce bo izdala naša narodna banka. Zamenjava bo pričela dne 1. januarja 1933.

Tvrdba R. I. Petek v Ptuj, nasproti pošte, priporoča svojo bogato zalogo stekla in porcelana vseh vrst po najnižji ceni in želi vsem čitateljem srečno in veselo novo leto!

Pomanjkanje spanja je največkrat posledica nervoznega stanja. Stalno negovanje telesa s Fellerjevim blagodišečim Elsafluidom, tem že skozi 35 let preizkušenim domačim sredstvom in kozmetikom, vedno pomaga. Poskusna steklenica stane 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 58 Din brez nadaljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elza trg 341, Sav. banov.

Tri bratje — tri vlomilci.

Štefan, Pavel in Franc Bojec, sinovi posestnika Bojca v Dolenji vasi pri Ribnici na Kranjskem, so bili v domačem kraju celo na dobrem glasu.

Od lanske pomladi naprej so se vršile po Ribniški dolini tatvine, vlomi in celo ropi, da je bilo prebivalstvo v neprestanem strahu. Strahovalce kmečkega prebivalstva so slednjič le razkrinkali orožniki, ki so napravili pri Bojevčevih hišno preiskavo. Našli so celo vrsto ukradenih reči, katere so nanosili z zločinskih potov domov trije zgoraj imenovani bratje.

Obtožnica je očitala Francu Bojecu, da je že avgusta 1930 v Dolenji vasi ukradel 1000 Din vredno kolo. Brata Pavel in Štefan sta dne 23. februarja vlomila v zaklenjeno hišo Antona Zobca

Zasmehevani iznajditelji.

Malo je iznajditeljev, ki bi ne bili izpostavljeni najgršemu zasmehu sodobnikov; med tem, ko jim vijejo potomec vence priznanja ter zahvale. — Usoda iznajditeljev! Tudi danes ni prav nič drugače.

Ko je bila iznajdena parna lokomotiva, se je krohotal celi svet. Nastopali so učenjaki, ki so za las natanko dokazovali, da je trajno premikanje železnih koles po železnih tračnicah popolnoma izključeno. Da je premikanje s pomočjo pare nemogoče, je dokazal francoski fizik Bemoulli. Njegovo naloge je nagradila pari-

Pavel Keller:

„Skrivnostni studenec“

Roman.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

Ples.

Ob samotni veliki cesti, ki je peljala iz mesta v eno miljo oddaljeno vas Podbreg, je stala v lepi dolinici med gozdovi, daleč od sveta, očeta Blažuna »Gostilna pri stari lipi«. Med tednom je prihajalo tja malo gostov, le kakšen voznik, drvarji, gozdar in vsak tretji dan pismoša. Oče Blažun je bil ljudomil človek, zato je želel, naj pošiljajo pošto le dvakrat v tednu, v slabem vremenu pa sploh ne.

Danes sta bila pri »Lipi« vrvež in ukanje. Blažun je bil oznanil v krajevnem listu velike kolone in »imeniten« ples. In ker je bilo lepo vreme, je drlo ljudstvo tja na omnibusih, na lojtrskih vozovih in na kolesih; nekateri so prihajali tudi peš.

Pri eni izmed miz so sedeli nadučitelj Podobnik, posestnik Meden in lep fant, Jernej Bogatec.

»Zakaj pa ti nič ne plešeš, Jernej?« je vprašal stari učitelj.

Fant je mračno odgovoril:

»Prišel sem s plesišča, kjer je sedela pri blagajni smrt sama in vabila na ples. Tam so godli vse drugačni basovi, vreščali drugačni piski, plesali in se vrtinčili mrličii. To divje plesanje takoj po vojni pa se mi gabi; zdi se mi, kakor da copotajo po grobovih. Nekdo je bil izračunal, kako dolgo bi bilo dvoredje, sestavljeno iz grobov Nemcev, ki so padli v svetovni vojni, če bi čelo groba merilo le meter. Petnajst ur bi potreboval najhitrejši vlak, da bi prevozil to strahotno pot. In ti ljudje tukaj še plešejo!«

Stari učitelj je rekel mehko:

»Jernej, ne sodi tako strogo. Ljudje so žejni veselja, hlepe po življenju, gibanju, plesu in radosti po vseh teh strahotah, trpljenju, ki so ga morali prestati. Pomisli vendar, da so bili vsi ti mladi ljudje opeharjeni za skoraj pet let svojega

v Dolenji vasi, kateremu sta ukradla 6800 Din v gotovini ter dve hranilni knjižici s skupnimi vlogami 43.000 Din. Obe knjižici sta pozneje zavrgla. Mesece julija je vdrl France v hišo Jakoba Mrharja v Dolenji vasi in mu odnesel 1230 Din gotovine. V noči na 23. avgusta sta brata Štefan in France vlomila v Rakitnici v hišo Janeza Grebenca in sta mu odnesla nekaj cigaret in denarja v skupni vrednosti 118 Din. Vrh tega sta izvršila še celo vrsto drugih vlomov in tatvin. V noči na 11. septembra so vsi trije v Kotu vdrl v hišo sester Ane Mrharjeve in Marije Lovšinove ter zahtevali od njih denarja. Grozili so jima

tudi z revolverjem, nožem in kolom. Dobili so 600 Din gotovine, 3 pare zlatih uhanov, 2 zlatnika, 1 revolver in nekaj jestvin.

Vlomilska trojica je dajala dne 30. m. m. odgovor za svoja dejanja pred senatom v Novem mestu in tudi priznala očitane jim zločine. Senat je obsodil Štefana Bojca na 3 leta in 6 mesecev robije ter na izgubo državljskih pravic za dobo 5 let. Pavla Bojca na 2 leti in 1 mesec robije ter na izgubo državljskih pravic za dobo 3 let, in Franca Bojca na 3 leta in 3 mesece robije ter na izgubo častnih državljskih pravic za 5 let.

DRUŠTVENE VESTI

Remšnik. Spominska prireditev turških vpadov v naše kraje je pokazala našo javnost v dobri luči. Mnogo mladine in odraslih se je udeležilo in igralci ter igralke so tekmovali, kdo bo imel boljše turško uniformo ter po duhoviti igri »Turški križ« pokazal turške in naše prednike v boju za kulturo polumesca in sv. križa. — Na praznik sv. Treh kraljev pa priredimo igro za naše izseljence. Vabimo vse domačine in sosede! Ravno žalostno stanje sedanjih dni naj nas družijo v skupnem razvedrilu, pa tudi tolažilo zaupanja na božjo pomoč in lastno življenjsko silo. Pridite!

Cirkovce. Pridite gledat »Dve nevesti« od Cv. Golarja, ki jo vprizori bralno društvo 8. januarja!

Črešnjevce pri Slov. Bistrici. Toliko priznanja kot na praznik sv. Štefana že dolgo niso želi fantje in dekleta našega Prosvetnega društva. Priredili so namreč pravo izseljeniško proslavo v spomin slovenskim izseljencem s prav obširnimi programom. Petje slovenskih domoljubnih pesmi po moškem in mešanem pevskem zboru je učinkujoče zadonelo po dvorani. Po deklamaciji pesmi »Slovenski izseljenec«, katero nam je podal mali Lipovšekov Franček, ter po kratki razlagi o pomenu igre

so nastopili naši igralci s pretresljivo igro: »Za srečo v nesrečo«. Že pri prvem dejanju je ostalo malokatero oko suho. Vsa čast fantom in dekletom za izborni podano igro. Ne moremo drugače, kakor da želimo naši agilni in požrtvovalni mladini v Novem letu toliko uspehov na katoliškem prosvetnem polju, kot so ga dosegli v preteklem. Naj Vam ostane tudi v bodoče Vaš kašipot naš nesmrtni blaženi Slomšek.

Sv. Ana v Slov. goricah. Fantje in dekleta Marijine družbe so Marijin praznik proslavili s skupnim sv. obhajilom in akademijo. Lepo sta govorila brata Simonič, kako naj dajejo fantje in dekleta Marijine družbe drugim lep vzgled in kako srečni bodo, ako ostanejo zvesti Mariji vodnici. — Na Štefanovo je naša mladina vprizorila ganljivo igro »Za srečo v nesrečo« ob prav lepi udeležbi. Ob enem je bil občni zbor katoliškega prosvetnega društva. Na praznik sv. Treh kraljev po večernicah pa bo občni zbor fantovskega odseka. Fantje, pridite v prav obilnem številu!

Ptujska gora. Na praznik sv. Treh kraljev priredi katoliško prosvetno društvo »Slavček« na Ptujski gori igro »Tri sestre« od dr. Kreka. Pridite, začetek ob treh popoldne.

Velika Nedelja. Smolo smo imeli. Vsa fara je že težko čakala na igro »Črna žena«, ki bi jo morali igrati na Štefanovo, pa nam je ta preklicani revmatizem nagnal glavnega igralca v posteljo, ki pa se ga je kot fant od fa-

re kmalu otresel. Ker je imel v boleznih dovolj časa za študirati, pravi, da bo njegov »Štefulček« za sv. Treh kraljev še sijajnejši, kot bi bil na Štefanovo. Zato vsi na sv. Treh kraljev v društveno dvorano. Vstopnice dobite že v četrtek popoldne v kaplaniji.

Polzela. Na splošno željo občinstva ponovi Katoliško prosvetno društvo igro »Mlinarjev Janez« na sv. Treh kraljev dan v Prosvetnem domu. Začetek ob treh popoldne. Vstopnice se dobijo v predprodaji pri gospej Heleni Cizejevi. Vljudno vabi odbor.

Trnovlje pri Celju. Godbeni odsek »Slavček« priredi dne 8. januarja igro »Mlinar in njegova hči«.

Sv. Križ tik Slatine. Fantovski odsek prosvetnega društva Slomšek« priredi v nedeljo dne 8. januarja krasno igro tridejanko »Pri kapelici«.

Priznanje pijanega sovjetskega uradnika.

V Berlinu je izšla knjiga inženirja-mehanika dr. Kristijana Hetzl z imenom: »Berlin — Moskva — Lubjanka.« List »Vozroždenie« je priobčil iz nje več člankov. V tej knjigi pripoveduje dr. Hetzl med drugimi to-le:

»Brat moje žene, ravnatelj velikega tovarniškega podjetja, je na svojem domu večkrat sprejemal sovjetske trgovske zastopnike v Berlinu. K njemu so prihajali ruski specialisti in uradniki po svojih opravilih. Tudi jaz sem imel večkrat priliko s temi gospodi govoriti o sovjetski industriji.

V začetku so ponavljali vsi — kakor bi bili naučeni — to, češ, kaj mi čitamo v sovjetskih listih, kako naglo raste sovjetska produkcija, kako ženjalno je zamislil Stalin »pjetiletko« itd. Enkrat pa pri nekem obedu, ko smo pili mnogo renskega in mozelskega vina, sta sovjetska uradnika postala z nami bolj odkritosrčna.

Jednemu izmed njih, mlademu sovjetskemu inženiru in komunistu, se je

življenja, za najlepša leta, za mlada leta, ki se ne povrnejo nikoli več! O tistih, ki so bili na bojnem polju, ne bom govoril, usodo teh poznaš ti bolje nego jaz; toda tudi tukaj doma je bilo strašno: pomanjkanje, skrbi, stradanje, dvojno in trojno delo, ki je ležalo na ramah žensk — vsa ta tesnoba polna puščoba življenja. Ni čuda, če sedaj zahteva mlada kri svojo pravico, če se hoče mladina smejeti, plesati, rajati. Zapri mlade konje teden dni v temen hlev, potem pa jih izpusti — videl boš, kako bodo zdijali, potrgali zaprego, zlomili soro, prevrnili voz. Vse to je čisto naravno!»

Fant ni odgovoril. Oziral se je po plesalcih z mračnim licem, strmo gledal posebno svojo lepo sestro Katrico. Tedaj je izpregovoril kmet Meden. Bil je to koščen mož s tršatim obrazom. Lasje so se mu ježili nad nizkim čelom, imel je naprej štrlečo brado in mčne lične kosti. V očeh mu je ležala tista prihuljena prežavost, ki je prirojena vsem surovim sebičnejšem in ki je niti tedaj ne morejo prikriti ali jo vsaj ublažiti, če se poskušajo smejeti.

»Najbolj se zopet kratkočasi Colnar«, je rekel Meden. »No, saj je bil vedno pravcati petelin, vedno cukren oblizek ženskam!«

»Hudo se mu je godilo v vojni; bil je dvakrat ranjen, kakor je bil dvakrat ranjen in enkrat zasut naš vrli prijatelj Jernej. Oba imata železni križ prvega razreda.« Tako je dejal učitelj.

Meden se je kratko in meketajoče zasmel: »Železni križ prvega razreda! To je že nekaj! Zadnjič so menda kockali zanje; kdor je vrgel čez petnajst, ga je dobil.«

Jernej je sedel najprej čisto tiho; nato pa je planil kvišku. Bil je bled ko zid in težko je dihal.

»Meden, pojdite malo z menoj na cesto!«

»Kam naj grem?«

»Obračunala bova! Saj veste, da sem častnik!«

»Šolmošter ste!«

»Častnik sem! Vi, bedni prikrivač, ste nekaj besedičili o železnem križu. Pojdite z menoj na cesto!«

ška akademija; a železnica je kljub temu dokazu vozila. Bemoulli parnika se je pisal Lardner. Ta angleški profesor je dokazal znanstveno, da bo poprej mogoče popeljati se na mesec, nego prevoziti s pomočjo parne sile Ocean. Ko je iznašel Benjamín Franklin leta 1740 strelovod, so zlagali nanj in na iznajdbo smešne pesmice in ga zasmehovali, češ, da je ukradel nebu strelo.

Usode bridkega posmeha je postal deležen francoski inženir Lebon, ki je hotel upeljati v Parizu plinsko razsvetljavo. Njega samega so zaklali 2. dec. 1804, na dan kronanja Napoleona v

jezik tako razvezal, da je to-le povedal:

»Ne mislite, da smo mi komunisti — idioti. Vemo, da je »pjatiletka« fantastična reč in da je malo realnega v njej. No, Stalin jo je ženijalno zamislil. Ona je dala sovjetski oblasti odmor. Če bi je ne bilo, bi bili že odvrženi. Pod naslovom »pjatiletke« Stalin dobiva denar doma in iz inozemstva. Ko se konča ta »pjatiletka«, začnemo novo »pjati-« ali »desjatiletko« in zopet dobimo čas. A Evropa se bo med tem bolj in bolj pogrezala v brezno, proletarijat se bo zrevolucioniral in bo zrel za odločilni boj z mednarodno buržuazijo. Čas dela za nas. Sami vidite, koliko je sredi vaše buržuazije naših prijateljev in pristašev, koliko je pri nas neplačanih pomočnikov. A koliko plačanih prijateljev po vseh deželah sveta je sredi vaših boljših publicistov, bankirjev, poslancev, senatorjev in diplomatov! Če bi rni obelodanili spisek ljudi, kateri so s tem ali onim plačani od sovjetske vlade, bi svet osupnil. V tem je naša glavna sila. Boste videli, kadar bo zopet proglašena nova »pjati-« ali »desjatiletko«, koliko vaših publicistov in učenjakov ji bo posvetilo svoja znanja.«

Takrat sem zapisal te besede v svoj dnevnik. Silno to me zanimalo. Vrag vzemi, sem si mislil, če je to res, kar sem slišal — a to vemo, da je »in vino veritas« (v vinu resnica) — potem je buržuazija v reznici obsojena na pogubo. V meni se je porodila strastna želja iti v sovjetsko Rusijo in se na svoje oči prepričati, kakšno je tam življenje in kako se dela »pjatiletka«.

In res je odšel na pot. Odločil se je za črto Moskva — Volga — Kama — Ural — Sibirija itd. Ko je prejel potrebne listine, se je odpeljal v Moskvo. Toda tam ga je zadelo silno razočaranje. Čeka je dala dr. Hetzla kot nemškega špijona zapreti v glasovito ječo Lubjanka v Moskvi. Ravnali so ž njim kot tujim podanikom še precej lepo, a grozili so mu, da ga vstrele, in vedno

so zahtevali od njega nek podpis. Dr. Hetzl se je obnašal jako samozavestno, odklanjal je vsak podpis, češ, da ni ničesar zakrivil. Odpeljali so ga celo na Ural v Jekaterinburg, kjer je lužil pri sovjatih eden njegovih sorodnikov. Pa tudi tam so mu grozili in ga mnogo izpraševali, toda dr. Hetzl je bil nevstrašen in se je izvrstno držal. To in pa krepko delovanje njegovih sorodnikov na sovjetsko oblast je vplivalo tako, da so dr. Hetzla izpustili na svobodo.

Svoje bivanje v ječi in vse svoje doživljaje v Rusiji dr. Hetzl obširno popisuje v omenjeni knjigi. A nas to ne zanima. Zanima nas bolj to, kar je sovjetski uradnik v pijanosti govoril. Po njegovih besedah so sovjetske »pjatiletke« celemu svetu pesek v oči, pod katerimi se skriva namen, dobiti čas, da bi zrevolucionirali ves svet. Zato se izdajajo letaki in knjižice, kjer se silno hvalijo in v najlepših barvah opisujejo sovjetski uspehi in pridobitve. To zmeša mnogim mladim ljudem glavo, da so slepi za vse drugo, in verjamejo le tem komunističnim vabilom. Ti in še mnogi drugi, ki nimajo ničesar izgubiti, a bi radi dobro živeli in drugim zapovedovali, so neplačani agitatorji za komunizem. Drugi agitatorji, ki so plačani, delajo bolj dosledno in skrivaj. Res, čas dela za komuniste. Ali se jim bo pa svetovna revolucija posrečila, je odvisno še od mnogih činiteljev. Največja ovira, da komunisti drugod niso še prišli do oblasti, je nezimerno slab gospodarski položaj sovjetske Rusije. Tam je silna beda in revščina. Vsa živila se dobivajo na karte in še na karte jih dostikrat ni mogoče dobiti. Vsak prišlec iz Rusije, vojni ujetniki, ki so se tam zamudili in prihajajo v naše okraje, pripovedujejo o tamošnji revščini. Primanjkuje obleke, obuče, živil in sploh vsega. Poleg tega pa vlada tlačanstvo in suženjstvo. Če komunisti hočejo napraviti raj ljudem na zemlji, morajo vendar predvsem za to skrbeti, da bo ljudstvo imelo potrebna stanovanja, dovolj obleke in živil vsake vrste.

Dokler pa tega ne bo, moramo njihov nauk zavračati le kot agitatoričen ter prevraten poskus, da bi nas tlačili s svojo diktaturo tako, kot tlačijo naš bratski ruski narod. K.

★

Zgodovina metra.

Zgodovina metra je predvsem prastara. Začenja se, če gremo v prve oblike, s sužnjem-ljubljencem perzijskega kralja Kserksa. To je bil mož, katerega stopalo in komolec sta v zgodovini človeštva delala zmešnjavo več kot 2000 let. Ta kraljevi suženj je bil namreč prva mera starih narodov. Po njegovi nogi in komolcu, ki sta bila znatne dolžine, so merili najprej perzijski trgovci. In »noga« in »komolec« sta bila kasneje sprejeta kot dolžinska mera od vsega trgovskega sveta, tako da sta povzročala zmešnjavo od srednjega veka prav do 75. leta preteklega stoletja. Zakaj mednarodni so bili le znaki merila. Noga in komolec pa sta bila v vsaki pokrajini, celo v vsakem večjem obrtniškem mestu, drugačne dolžine.

Tako so imeli n. pr. Francozi pred veliko revolucijo kot dolžinsko mero »toise«; ta mera je prišla iz Lijona, znanega trgovskega središča. Osnova tej meri je bila kraljevska noga, dolga 16,24 cm. Po tedanjem dvodecimalnem merilnem načinu je bila »toise« razdeljena v 12 stopal, vsako stopalo v 12 palcev, vsaki palec v 12 linij. Ta »toise« je bila dolga okrog dva metra.

Pri vseh teh različnostih pa si je človeštvo prizadevalo, da bi si izmislilo dolžinsko mero in težo, ki bi bila neizpremenljiva, zanesljiva in za vse enaka. Pa niso ju našli. Leta 1790 pa je francoski državnik Talleyrand predložil narodni skupščini predlog, da bi se uvedla nova mera, ki bi bila osnovana na edinici, odgovarjajoči prirodnim odnosom zemlje. Taka bi mogla biti za vse države in narode veljavna. Narodna skupščina je zaslislala mne-

Parizu. Pariz je dobil plin še le leta 1818.

Danes je vsakemu znano, da padajo meteorji iz neba. Pred poldrugim stoletjem niso tega znali največji učenjaki. Ko je predložil eden omenjeno odkritje pariški akademiji, so ga proglasili za osla. Vsakdo vendar ve, da v nebesih ni kamenja, torej tudi ne more padati iz neba na zemljo. Ravnatelj muzejev so pometali meteorje iz zbirk, da bi se ne osmešili. Še le leta 1803, ko je obiskala kraj Laigle v Normandiji na francoskem kamenita toča, se je posrečilo fiziku Biotu, da je ovrget prvo mnenje akademije glede meteorjev.

Stari učitelj je plašno skušal miriti.

Meden se je smejal:

»Meni je tukaj kar všeč. Če je vam treba svežega zraka, pojdite le sami na cesto.«

»Če ne boste zunaj, ko naštejemo do tri, potem —«

»Potem bom do petnajst ali šestnajst še tudi tukaj — štejte, do koder se vam zljubi!«

»Šli boste z menoj na cesto!«

»Ne pojdem! Rajši bom gledal, kako se dogovarja vaša sestra Katrica s Colnarjem.«

»Pes! To si upate reči —?«

»To si upam reči, da! Vsa vas bo govorila tako. Le pogledjte, kako se ovija okrog njega, kako jo stiska k sebi! Colnar je oženjen, ima sedemnajst let starega fanta. — Sramota je to!«

Naenkrat je mladi častnik težko zajel sapo; oči so se mu zasukale, z roko je segel proti srcu. Še enkrat je vzbuljeno pogledal svojo sestro, nato pa je težko udaril z glavo po mizi.

»Sramota! — Prezir! — Ali je to — ali je to prav?«

Nekaj je zarožljalo na tla.

Stari učitelj se je naglo pripognil. Bila je vojaška pištola. Vtaknil jo je v žep.

V plesni dvorani je za kratek čas vse utihnilo. Jerneju Bogatcu je postalo slabo. No, seveda, kaj takega se je sedaj večkrat primerilo. To so bile posledice vojne. Katrica je napravila nekaj korakov proti bratu. Nato je obstala.

»Prav nobenega veselja mi ne privošči! Po njegovi volji pa le ne bo!«

Dve minuti nato se je s hruščem zopet pričel ples. Najbolj divje je plesal Colnar s plavolaso Katrico.

Stari učitelj je odpeljal mladega moža iz gostilne. Meden se je smejal za njim:

»Sedaj gre na cesto, pa brez mene!«

— — —

Drugi dan je Jernej Bogatec izginil iz domačega kraja.

Njegova mati je vzdihovala, da bo sina, za katerega se je tako bridko in dolgo bala med svetovno vojno, sedaj zopet izgubila. Bog ve, kam je šel! Le pismo ji je bil pustil:

nje petorice glasovitih članov znanstvene akademije, kateri so priporočili za metersko enoto desetmilijonski del meridijanskega kvadranta. In zdaj so se začela merjenja. Številne evropske države so pošiljale znanstvene geometrske (zemljomerne) ekspedicije in komisije, ki so merile na vse strani od pola do pola in dobile končno meridijansko dolžinsko mero, ki so jo imenovali »prototype du metre«.

Pri poznejših merjenjih so sicer različni strokovnjaki uvideli, da meter ni točno desetmilijonski del kvadranta, marveč nekaj večji, vendar so dne 20. maja 1875 na pariški konferenci sprejeli to mero kot osnovno dolžinsko mero skoraj vsi kulturni narodi, tudi Japonci. Kot organ mednarodne zveze za izdelovanje tega prototipa je bil osnovan v Bretenilu pri Parizu z imenom »mednarodni biro za merjenje«. Tu so izdelali 30 meterskih palic, točno po »prototipu« in v največji opreznosti, posebej kar se tiče temperature; te palice so imele 90 odstotkov platine in 10 odstotkov iridija. Tako so se ohranile v enaki dolžini pri vseh zračnih spremembah. In vsaka od držav, ki so se glasile za tako dolžinsko edinico, je prejela po en meter, ki ga naj bi imela za vzorec pri izdelavi metrov.

Danes je meterski sistem vpeljan v vse države, le Angleška, Rusija in Zedinjene države Severne Amerike imajo še svoje mere. Tu vladajo torej še ostanki zmešnjav, katere je uvedel perzijski Kserks, ko je hotel stopalo in komolec svojega sužnja-miljenca napraviti za nesmrtna...

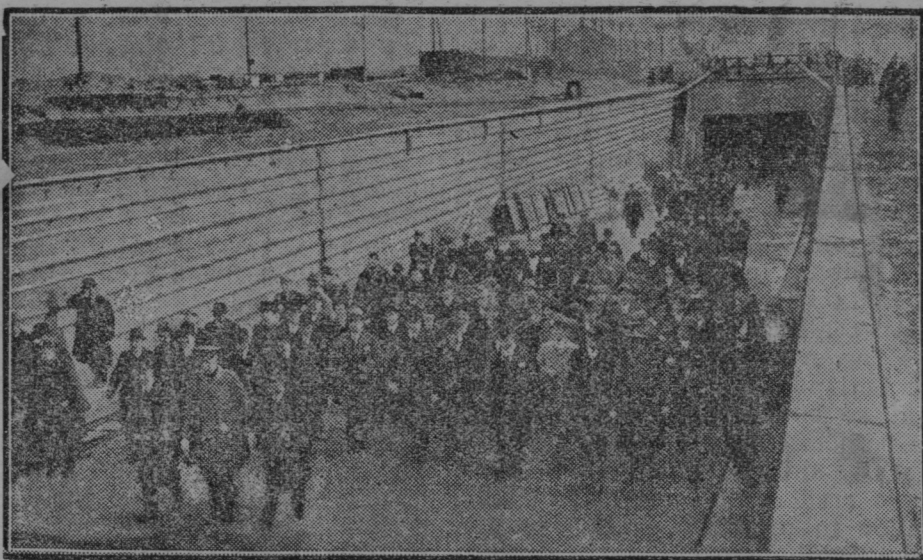
Dortmund v Nemčiji. Po dolgem času želimo tudi mi Slovenci tukaj, da se oglasimo v našem »Slovenskem gospodarju«. Časi so tukaj zelo slabi in svetovna kriza nas hudo tišči. Večina Slovencev je pri nas brez posla. Bo-

»Ljuba mati, grem daleč od doma in se ne vrnem nikoli več. Sramote, ki jo dela Katrica naši hiši z brezvestnim Colnarjem, ne morem prenesti. Še celo taka grdoba, kakor je Meden, si me upa sramotiti. S tem vencem iz slame po tej hudi vojni ne morem biti venčan. Rajši poginem na tujem, kjer me nihče ne pozna. Nevesta me je pustila; sram jo je, da bi morala imeti tako svakinjo. Tako me bo Katrica pripravila ob vse: ob srečo in življenje. Zbogom, ljuba mati! Kakor hitro prislužim denar, ti bom večkrat kaj poslal; toda nikoli iz tistega kraja, kjer ravno bom. Zato nikar ne poizveduj za menoj. Nikomur ni treba povpraševati po meni; Katrica naj nikar več ne izgovarja mojega imena. Le tebe, draga mati, prosim, da me niti en sam dan ne pozabiš.

Jernej.«

Studenec.

Če ne jemljemo v misel graščine Staretove, je bilo Colnarjevo posestvo najlepše in največje v Podbregu. Štiristo juter polja, travnikov in gozda, sto hektarjev torej. Lep, skoraj gospodski

Otvoritev 2100 m dolgega in 6.75 m širokega tunela pod reko Schelde v mestu Antwerpen. Predor je otvoril belgijski kralj z ministri.

žične praznike smo praznovali po stari navadi. Prav posebno nas je razveselilo, da nas je naš prejšnji predsednik vl. g. župnik Fischer obiskal in nam nudi slovenske večernice. Do malega so prišli vsi Slovenci poslušati našega preljubljenega prejšnjega dušnega pastirja. Po pridigi smo zapeli tudi nekaj slovenskih božičnic. To je dokaz, da je še tukaj versko življenje zelo živahno. — Tudi eno žalostno poročilo imamo: Naš rojak in dolgoletni član društva sv. Barbare Ignacij Balentin je nenadoma umrl in je zapustil ženo in številno družino. Na Štefanovo smo ga spremljali k večnemu počitku. Bog daj njegovi duši večni mir! Ostalim naše srčno sožalje! Vsi člani našega društva sv. Barbare želimo »Slovenskemu gospodarju«: Srečno novo leto!

Remšnik. Kakor vsako leto, so nam tudi tokrat dne 18. decembra nudili šolarji naše šole lep užitek z zelo dobro uspelo božičnico. Kljub temu, da manjka naši šoli ena učna moč, se učiteljstvo ni splašilo truda in dela. Mladi igralci so zelo dovršeno vprizorili štiri časi primerne igre. Božičnica bo vsem, ki so se je udeležili, še dolgo v najlepšem spominu!

Marenberg. Dne 23. decembra je bil požar pri posestniku Petru Zlatarju, po domače Ro-

žiču, na pobočju vrha Sv. Treh kraljev. Goreti so začeli hlevi s skednjem, okrog 6. ure zvečer. Domači so ravno jedli, ko so stanovalci v Rožičevi koči opazili ogenj in takoj poklicali domače. Tudi sosedje in tržani so naglo prihiteli na pomoč in tako se je posrečilo rešiti vso živino, razven nekaj perutnine. Zgorela je krma za 14 glav živine, razni stroji in kar je bilo v skednju. Stanovanjsko poslopje je bilo v nevarnosti, ko je prvi vir vode usahnil. Zato so morali toliko časa, dokler niso dobili od drugod vode, braniti hišo s polivanjem sadjevca, ki so ga izlili dva polovnjaka. Zavarovanje je malenkostno, škoda pa velika, zlasti še radi tega, ker je bilo pokradeno zrno, ki so ga iz hiše sipali na prosto. — Naša prireditev na Štefanovo je bila zelo lepo obiskana: domačinov lepo število, pa tudi iz Vuhreda, Brezna, Remšnika in celo iz Vuzenice so prišli gledat igro. Igralci so prav lepo rešili svoje vloge, posebno pohvalo pa zasluži oseba, ki je igrala glavno vlogo.

Puščava na Pohorju. Na Štefanovo smo tudi pri nas priredili božičnico s kratkim, a pestrim sporedom. Obdarovani so bili vsi šolski otroci, to je 109 po številu. Razdelilo se je 24 parov čevljev in veliko perila, nogavic, rokavic in kapic. Nekaj jih je bilo obdarjenih tudi

grunt. Gosposka hiša, lastni lov. — Colnarji so od prдавnega časa prebivali na tej zemlji. Pravili so, da od časa Karla IV., ki je bil naselil enega svojih vojščakov tu ob novozgrajeni cesti kot colnarja in ki je bil menda tudi odkril »studenec«, kakor je bil cesar sam odkril čudoviti vrelec na Češkem, ki se sedaj po njem imenuje Karlovi vari. Podbrežki studenec je ležal na posestvu kmeta Colnarja, kakih sto metrov od poslopja, pa le petdeset korakov od lesenega plota, ki je ločil Colnarjevino od sosednega posestva kmeta Medena.

Studenec je kakor vodomet tri metre visoko metal vodo tako obilno, da so jo morali napolniti do vaškega potoka, iz katerega se je pogostokrat kadilo več metrov daleč. Da je to zdravilna voda, so vedeli ljudje že od pamtiveka. Zunanja temperatura studencu ni nič škodovala; v hudi poletni vročini voda ni bila nič toplejša kakor v pozimskem mrazu, da je kar rezalo; pozimi nič hladnejša ko poleti. Seveda studenec nikoli ni zamrznil.

Dalje sledi.

Predmet zasmeha je bil tudi Edisonov gramofon. Ko je razkazoval gramofon Mouzel pariški akademiji znanosti, se je pognal v razkazovalca ves ogorčen učenjak Bouilleaud in zavpil na ves glas, da se ne pustijo najbolj odlični poslušalci varati od govornice iz trebuha!

Kolikemu zasmehovanju so bili izpostavljeni letalci!

Društva sv. Ane

(Marijanske kongregacije za žene) imajo zdaj edini in najboljši pripomoček v molitveniku:

Sveťa mati Ana.

Cene od 32.— do 52.— D
Pet različnih vezav.

TISKARNA

SV. CIRILA, MARIBOR

z oblekami. Za tako bogato in lepo uspelo božičnico gre predvsem zahvala Rdečemu križu iz Fale, Izobraževalnemu in pevskemu društvu iz Puščave ter posameznim nabiralateljem, ki so res prinesli nepričakovano veliko in lepih prostovoljnih darov. Zahvala gre tudi še vsem, ki so pomagali pri prireditvi, pred vsem pa seveda darovalcem. V imenu vseh šolarjev se ponovno zahvaljujem vsem prirediteljem in darovalcem in prosim, da se še tudi v bodoče spomnite na našo ubogo deco. — Šolski upravitelj.

Fram. Umrl je dne 20. decembra v Lokmercah Jožef Hojnik, po domače Korbun. Doživel je 72. leto in bil splošno priljubljen. Naj počiva v miru, potrti družini naše sožalje! Neusmiljeno je lani kosila smrt med otroki in starčki. Na Pohorju je vzela 88letnega Janeza Kmetič, v Varti zidarja Janeza Babiča, v Morju vdovi Nežo Kraut in Jožefo Frankež, nič ni čakala v Rančah na Nežo Marot ali v Ješenci na Marijo Jelšek, v Framu je moral ž njo ob trgatvi Franc Kotnik, ni prizanesla najstarejšima naročnikoma našega »Slovenskega gospodarja« Štefanu Lešnik in Blažu Bezjak, v začetku decembra je prišla po Marijo Turner in Marijo Slemenšek, vmes pa je posegla tudi med mlade može, fante in dekleta. Tako pravijo ljudje, da stari mora, mladi pa lahko umrje. Naj jim vsem sveti večna luč!

Spodnja nova vas pri Slov. Bistrici. Za božične praznike je umrla Koropčeva mamica v starosti 66 let. V boleznijo jo je zadela srčna kap. Imela je 9 otrok in sicer 7 fantov in 2 hčerki. Med vojno je moral obleči vojaško suknjo mož in 3 sinovi. Mož in najstarejši sin sta srečno prebila vse vojne nevarnosti, dva sinova pa sta ostala na bojišču. Občo priljubljenost blagopokojne je pokazala obilna udeležba pri pogrebu na božični dan. Blagi mami, dobi ter skrbni ženi in gospodinjji svetila večna luč, žalujoči Koropčevi hiši, v katero zahaja že tako dolgo »Slovenski gospodar«, naše iskreno sožalje!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Na sedmimi prerano umrle Katike Sodec se je nabralo za afriške misijone 111 Din. Dobrim darovalcem Bog plačaj, rajni pa svetila večna luč!

Sv. Vid nad Valdekom. V četrtek dne 22. decembra je prišel v župnišče Sv. Vid nad Valdekom ob 8. uri zjutraj bledoličen mladnik, srednje postave in v starosti okoli 20 let. Predstavil se je g. župniku, da je hlapec v župnišču Stari trg pri Slovenjgradcu, drugače pa da je doma iz Ljutomera, kar je tudi razodevalo njegovo narečje. Rekel je, »da ga pošlje g. župnik iz Starega trga z naročilom, naj pride g. župnik iz St. Vida še danes k njemu ali vsaj jutri zjutraj, češ, da mu ima nekaj važnega povedati.« G. župnik mu je odgovoril, »da je itak ravno danes namenjen po opravkih v Slovenjgradec in tudi v Stari trg h g. župniku.« Povabil je hlapca na čaj, misleč, za tako dolgo pot že zasluži malo okrepčila. Nato je hlapec odšel. Ko je šentvidski g. župnik opoldne prišel v Stari trg, se je izkajalo, da g. župnik iz Starega trga ni poslal nobenega hlapca v St. Vid in da je oni tič kratkomalo nalagal šentvidskega g. župnika, kar je prav lepo priporočilo ali reklama za brezposelne postopače. Njegova nakana pa se mu ni popolnoma posrečila, ker je g. župnik itak bil namenjen isti dan v Stari trg. Da je g. župnika nalagal, gotovo ni imel dobrega namena.

Šmarje pri Jelšah. Naša obširna župnija šteje precej nad 4000 prebivalcev in je razdeljena na dve občini: Šmarje trg in Šmarje

okolica. Ob novem letu smo napravili bilanco in ugotovili naslednje: krstov je bilo 97, v zakonski jarem jih je stopilo 32 parov, umrlo pa nam jih je 67. Zadnji med umrlimi in prvi med onimi, ki so se v novem letu podali tje gori na »Piklenčevo njivo« na počitek do sodnjega dne, je Ernst Brinšek iz Bovega. Bil je sin nekdanjega našega v resnici krščanskega nadučitelja in vzornega organista Jožefa Brinšek. Študiral je na mariborski realki, pa je radi bolehnosti tik pred dovršitvijo te šole izstopil ter do svoje smrti bival na svojem očetovskem domu. Z Bogom spravljen je izdihnil na Silvestrov večer ter bil ob lepi udeležbi župljanov prvi terek novega leta pokopan. Naj v miru počiva! — O krščanskem življenju naših faranov priča tudi dejstvo, da jim je bilo v pretečenem letu podeljenih blizu 23.000 sv. obhajil. Silno veliko je k temu razveseljivemu pokretu pripomoglo apostolstvo mož in fantov, ki so svojo prvo mesečno nedeljo obhajali vselej v velikem številu in s vspehobudno pobožnostjo. Bog nam jih ohrani tako dobre in vztrajne tudi v novem letu, pa bomo v tako tesni zvezi z Jezusom veliko lažje prenašali težko krizo sedanjega časa.

Leto 1933 ima samo 10 mesecev — za naročnike romana »Satan in Iškarijot«, ker plačujejo le 10 mesečnih obrokov za 12 knjig. Piši po ponudbo Ciri-
lovi tiskarni v Maribor.

Stoprce pri Rogatcu. Staro leto se bliža h koncu. Kakor drugje, smo tudi tukaj proslavili Slomškovo 70letnico smrti, združeno z narodnim praznikom ujedinjenja. V ta namen je bila slovesna sv. maša z zahvalno pesmijo, nakar se je vršila slavnostna akademija naše mladine na šolskem odru pod vodstvom naše neumorne upraviteljice ter vzgojiteljice g. E. K., ki je razložila pomen narodnega praznika proklamacije združene države Jugoslavije, nakar so otroci zapeli himno »Božje pravde«. Nato je prešla gđ. E. K. na proslavo 70letnice smrti Slomška ter v temeljitih besedah opisala življenje Slomškovo od zibelje, ki mu je tekla na Slomu v našem srezu, od pastirja do škofa, kot prosvetnega in kulturnega delavca, kot narodnega buditelja, pisatelja in pesnika, kot ustanovitelja naše slovenske narodne šole v časih, ko je v uradih in šolah bil slovenski jezik zaničevan in zavržen. Povdarjala je, kako je škof Slomšek že takrat na severni meji škofije postavil mejnike proti bivši nemški Avstriji in tako pomagal graditi temelje naše države Jugoslavije. Po končanem govoru so nastopili šolski otroci na odru in zapeli nekatere Slomškove pesmi. Sledila je igra: Veriga, Neuboglivi, Jeza nad petelinom. Cella proslava je bila prisrčna in podučljiva, v veliko zadovoljstvo občinstva.

Trojane pri Vranskem. Nepričakovano je umrla v bolnišnici v Ljubljani soproga meseca marca m. l. umrlega veleposestnika in trgovca Konjška, gospa Marija Konjšek. Kako je bila rajnka priljubljena, je pokazala zadnja pot na pokopališče v St. Gotard. Pokojnica nam ostane v neizbrisnem spominu. N. v m. p.!

Kolovrat. Mater zemljo je za vedno zapustila Marija Raspočnik iz Podlipovice. Bila je najstarejša župljanka župnije Kolovrat. Učakala je častljivo starost 93 let. Naj ji sveti večna luč, preostalim naše iskrene žalostinke!

Medija-Izlake. Božični prazniki so za nami, a letos bolj skromni kot druga leta. Naši na-
debudni smučarji z veliko nestrpljivostjo čakajo bele odeje in so njihove dilce že dobro pripravljene. Letos se bo gotovo uresničil že znani pregovor: Zelen Božič, bela Vel. noč, Zelja vseh je, da pride leto 1933 brez spremstva znanke: krize, ker smo je že siti. H koncu želim vsem prijateljem, naročnikom in čitateljem srečno leto 1933!

Pokopališče ladij.

Splošno o pokopališču ladij.

Sable Island, peščen otok, poseda svetovni rekord glede brodolomstva. Statistika tekom 80 let izkazuje 213 brodolomov v bližini imenovanega otoka, ki leži pred južno-vzhodno Kanado.

Sable Island je vrh 300 km dolgega podmornega pogorja, ki se dviga 15 do 20 m nad morsko površino. Dolg je otok 40, širok le 1½ km. Nikjer ni mogoče prav pristati niti ob najbolj ugodnem vremenu radi silovitega valovanja morja. Gosta megla zavija otok skoro neprestano ter prikriva smrt, ki čaka v zasedi na ladje. Bližina največje proge (linije) za ladje iz celega sveta: Evropa — Njujork — je kriva, da zahteva Sable Island vedno nove žrtve. Kak strah da je otok za mornarje, je razvidno iz dejstva, da je dobil ime »Pokopališče ladij v Atlantskem Oceanu«.

Na otoku raste le dviji grah in pušinska trava. Ako se je brodolomcen posrečilo, da so se rešili utopljenja in priplezali na otok, so pomrli od lakote, če jih ni slučajno še pravočasno zapazila mimo vozeča ladja. Ladje se namreč po možnosti ogibljejo otočca vsaj 50 milj na daleč.

Samaritansko delo trgovca.

Zgodovina beleži, kako je bil vržen na Sable Island veletrgovec Tomaž Hancock iz severnoameriškega mesta Boston. Ko je bil rešen po groznih mukah, je odposlal na otok ladjo leta 1756, ki je bila polna: goveje živine, ovc, koz, svinj ter konj. Živali so spustili prosto na otok iz tega namena, da bi imeli brodolomci vsaj za prvo silo dovolj prehrane.

Že leta 1760 so pregledali izpuščene živali. Angleški trijambornik, ki je vozil v Ameriko 1000 vojakov, se je razbil v megli pred otokom. 72 možem se je posrečilo, da so priplavali na celino. Od trgovca zaplojene živali so jih preredile tako dolgo, dokler jih ni rešila mimo jadrajoča ladja. Od tega slučaja naprej so se množili slučajji, da so se morali brodolomci preživljati od živalske zaloge, ki se je počasi manjšala. Do danes so se ohranili le še konji, ki se podijo popolnoma podivjani v majhnih čredah po pustinji. Ti konji so prtilikavi, imajo cotasto dlako, dolgo grivo in repi jim segajo do tal.

Po vzgledu bostonskega trgovca so spustili na otok kunce, ki so se skraja zelo naglo množili. Ko so se pa zatekle nekoč iz razvalin razbite ladje na otok podgane, se je zagnal njih nagli razplod uničujoče med zajce. Podganja nadloga je zavzela tak obseg, da je skle nila vlada v Novi Šotlandski, da bo v

Ključ do dobrega zdravja.

Dober apetit se je vedno smatral za ključ do dobrega zdravja. Med tem dandanes vsled

slabe hrane dostikrat pride do motenja prebavnih organov, kar se pokaže najprvo v pomanjkanju apetita, nadalje v glavobolu, pritisku krvi v glavo, kolcanju, napetosti, občutku zoprnosti do jedil, krčih, zato se priporoča redna uporaba močne Švedske tinkture »El-

sa« (Švedske kapljice» od lekarnarja Fellerja. 2 steklenici 50 Din, 4 steklenice 92 Din že z zavojem in poštino pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

Odobr. od Min. soc. pol. i nar. zdr. Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

interesu brodolomcev uničila golazen. Celo ladjo so naložili z mačkami in jih spustili po otoku. Mačke so storile svojo dolžnost. Ko ni bilo nobene podgane več, so postale mačke opasnost. Mačke so iztrebili s pomočjo psov, da bi lažje uspevala reja kuncev. Nad zajce so se spustile kanadske sove, ki niso zapustile otoka, dokler ni bil ubit zadnji — kunček.

Roparji na otoku.

Leta 1774 je pričelo na Sable Islandu tolovajsko življenje. Omenjenega leta se je javilo pri vladi Nove Šotlandske več mož, ki so prosili za dovoljenje, da bi se smeli naseliti na otoku. Vlada je izdala dovoljenje pod pogojem, da izseljenci prisežejo, da bodo priskočili vsakemu brodolomcu na pomoč. Po prisegi je došlo do naselitve.

Leta 1781 je že poročal ugleden časopis »Atlantic Neptune«, da se je ustanovila na strahotnem otoku uprav grozna reševalna služba. Na onih mestih, ki so bila usodepolna za mimo jadraljoče ladje, so organizirali izseljenci signalne ognje in so vabili na ta način ladje v past ter pogubo. Naplavljeni zaboji in sodi so bili njih plen. Ako je kateremu od nesrečnikov le uspelo, da se je potegnil iz morskih valov na skalovje otoka, so ga tolovaji brez usmiljenja ubili, da je bila zabrisana za zločinom vsaka sled.

Celih 20 let so uganjali roparji na otoku grozodejstva z brodolomci, predno se je odločila vlada, da je odposlala na otok oboroženo ekspedicijo. Omenjeno odposlanstvo je našlo gnezdo — prazno in dognalo, da so bili tolovaji še pravočasno posvarjeni ter so pustili kot dokaz za izvršene zločine prazne zaboje ter okostja ubitih ponesrečenec, ki so se rešili na suho iz 40 razbitih ladij.

Rešilna postaja.

Radi prežalostne izkušnje z roparskimi kolonizatorji je bila leta 1807 ustanovljena na otoku rešilna postaja, ki je predvsem očistila pustnjo preostankov razbojništva.

Še le leta 1873 je bil zgrajen na zapadnem delu otoka svetilnik, katerega je valovje izpodjedlo tekom 10 let. Tudi

drugi svetilnik je zapadel isti usodi in so ga morali obnoviti. Še le v najnovejšem času je dobil vzhodni del otoka še en svetilnik. 40 mož broječa posadka oskrbuje med obema svetilnikoma službo za dajanje svarilnih znamenj.

Morski valovi se zaganjajo še danes ob otok s tako srditostjo, da ga skrajšajo vsako leto za 1400 m in bo tekom 100 let popolnoma zginil.

Po zaključku lista došle vesti in novice.

Umrli je v Ljutomeru dne 29. decembra po daljši bolezni v starosti 63 let naš dolgoletni naročnik, dopisnik ter organizator viničarjev Ivan Husjak. O blagopokojnem bomo objavili prihodnjič daljši dopis.

Vremenokazi! Nikar ne pošiljajte znamk na upravo »Slovenskega gospodarja« za vremenokaz, ker ga mi nimamo! V listu je bil naslov itak objavljen!

Fram. Našega cerkvenega ključarja Alojza Vihar je ponovno zadela huda nesreča. Že dvakrat so mu ponočni tolovaji odnesli več perutnine, v noči po 29. dec. pa so mu 6 tednov brejo svinjo zaklali, ji porezali meso in boljše ude ter izginili z njimi v noč. — Umrli je dne 29. dec. na Rančah naš dobri sosed St. Fregl, po domače Malej. Pokopali so ga v Slivnici na novega leta dan. Naj počiva v miru!

Konjice. Sadjarska in vrtnarska podružnica za srez Konjice bo imela svoj redni občni zbor v Zrečah dne 8. januarja, ob pol 9. uri dopoldne v osnovni šoli. Za tem se vrši istotam tudi občni zbor čebelarke podružnice.

Dramlje. Redni občni zbor tukajšnje podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva se bo vršil v petek dne 6. januarja, ob pol 9. uri dopoldne v društveni dvorani v Dramljah z običajnim dnevnim redom. Zavedni sadjarji, napolnite ta dan dvorano in pokažite, da imate res smisel in veselje do te lepe panoge. Na svidenje! — Odbor.

Dobrna. Dne 24. dec. smo spremili k večnemu počitku nad vse ljubljene Štefana Božnik, rojenega 14. 12. 1872. Rajni je bil zglednem dobrnskim možem. Bil je po poklicu krojaški mojster in zvest član dobrnskega gasilnega društva nad 30 let. Kako je bil rajni pri-

ljubljen, je pokazal pogrebni sprevod, katerega se je udeležilo ogromno ljudi od blizu in iz sosednjih župnij. Pogreb je vodil domači vlč. g. župnik Franjo Urleb, ki se je s prisrčnimi besedami poslovil od rajnega. Naj v miru počiva!

Sv. Miklavž nad Laškim. Na starega leta dan smo pokopali tukaj Jakoba Zavšek, po domače Trbovca na Brodnica. Rajni je bil do svoje smrti član krajevnega šolskega odbora in cerkvenega konkurenčnega odbora. Bil je tudi od leta 1928 do razrešitve meseca oktobra 1931 odbornik občine Marija Gradec. »Slovenski gospodar« je bil stalen gost njegove hiše. Nikdar se ni sramoval svojega katoliškega prepričanja. Vedno bolj rahlega zdravja je umrl v najlepši moški dobi v starosti 40 let. Zapušča vdovo in četvero malih otrok. Rajnkemu svetila večna luč, sorodnikom iskreno sožalje!

Širite „Sl. Gospodarja“!

SKRIVALNICA.

Kje je tretji drsalec?

Kmečki mlin kupim. Naslov v upravi »Slov. gospodarja«. 20

Zobna praksa

dentista Cirila Reich v Ljutomeru

redno ordinira od 8. do 12. ure dopoldne, od 2. do 6. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih od 8. do 11. ure dopoldne. — Zdravljenje, izdiranje in nameščenje zob brez bolečin. 18

V letu 1933 Vam priporočamo posebno sledeče tvrde:

Jos. Jagodič trgovina z železnino in specerijo Celje, Gl. trg 14, Gubčeva 2	Tiskarna sv. Cirila, Maribor, Koroška c. 5 podružnici: Aleksandrova 6, Valvazorjeva 5		Franjo Vrabl trgovina z železnino Ptuj
H. Egger sedlar, jermenar in torbar Maribor, Gosposka ulica 13,	»Zvonoglas« zvonolivarna Maribor	A. Podliessnig trgovina s papirjem na debelo Maribor	Jošip Pirich tovarna usnja in parna žaga Sv. Lenart v Slov. gor.
Franč Senčar trgovina mešanega blaga Mala Nedelja in Ljutomer	„Zlatorog terpentinovo milo“		Anton Hrastelj trgovec Sv. Lenart v Slov. gor.

Za našo deco.

Danijel Defoe:

Robinson Crusoe.

(Dalje.)

Jadni begunec se je poka tako preplašil, da se ni mogel premakniti z mesta. Začel sem se mu nasmihati in mu dajati znake, naj se ne straši. Nazadnje se je umiril, prišel je do mene, pokleknil na tla in začel poljubljati zemljo pred mojimi nogami. Potem je prijel eno mojih nog in si jo je postavil na glavo. Najbrž je to pomenilo, da se mi izroča kakor suženj in da mi bo zvest.

Med tem je prišel divjak, ki sem ga udaril s kopitom, zopet k zavesti in je začel gledati okoli sebe. Begunec mi je kazal z znaki, naj mu posodim sabljo. Ko jo je imel v rokah, je skočil do svojega sovražnika in mu je z enim zamahom odsekal glavo. Nato je pokazal z znaki, da je treba obe trupli pokopati. V jako kratkem času je z rokami izkopal jamo v pesku in je obe trupli zakopal.

Nato sem ga odvedel v skalno votlino, v kateri sem bil pustil pred nekaj časa nekoliko hrane. Dal sem mu kruha, sveže vode in velik grozd. Ko je vse snedel, sem mu pokazal kup slame in odejo ter sem namignil, naj leže. Slušal me je in kmalu je trdno spal.

Divjak je bil mlad človek kakih šestindvajset let. Imel je krepke roke in noge. Njegova koža ni bila povsem črne barve, ampak bolj barva oliv. Imel je dolge lase in zobe bele kot slonova kost.

Ko se je prebudil, je zapustil votlino in je pritekel k meni, pokazujoč z znaki, kako mi je hvaležen in udan. Napotila sva se skupaj tja, kjer so bili divjaki. Ni jih bilo več videti. Zapovedal sem mu, naj zbere in pokoplje ostanke človeškega mesa. Opazil sem, kako željno gleda meso, saj je bil sam tudi ljudožerec. Z znaki sem mu da razumeti, da mi to ne ugaja, zapretil sem mu celo, da ga na mestu ubijem, če bi še hotel jesti človeško meso.

Ko je bilo delo dovršeno, sem ga odvedel domov in sem mu napravil kožnato obleko, kakršno sem imel tudi sam. Nato sem ga začel učiti. Najprej sem ga naučil, da mu je ime Petek. To ime sem mu dal zato, ker je bilo v petek, ko sem ga bil rešil. Naučil sem ga, da me kliče: gospodar in da razlikuje besedi: jesti in piti. Kako veselje me je navdalo, ko sem po tolikem času zopet čul človeški glas!

To leto je bilo med najbolj prijetnimi, odkar sem prebival na otoku. Petek se je hitro naučil razumeti in izgovarjati imena skoro vseh reči, ki so mu služile. Bil je zelo poslušen in pošten in postal mi je prav ljub tovariš. Ko je znal že več govoriti, mi je pripovedoval, da divjaki, ki žive

na sosednjih otokih, jedo meso svojih sovražnikov, ki jih zaslužijo v vojni. Tako je bil prijet tudi on in preveden sem na otok, da bi ga tukaj pojedli.

Tako sva živela skupaj tri leta. Jaz sem bil docela srečen in vse večja naklonjenost me je navdala za mojega Petka. In res, nihče menda ni imel slugo, ki bi bil tako zvest, udan in poslušen, kakor je bil moj Petek.

VIII.

Bell ujetnik.

Nekega jutra sem delal pred svojo hišo in sem naročil Petku, naj stopi do obale po želvo. Njena jajca in meso so nama služila za odlično hrano.

Petek je odšel, pa kmalu priteče povsem brez sape, skoči preko ograje in zakliče:

»O, gospodar, gospodar! O, nesreča! O nesreča!«

»Kaj je, Petek?«

»Oh«, je odgovoril, »tam eden, dva, tri čolni! Eden, dva tri!«

Zaman sem ga skušal pomiriti. Bedni mladenci se je tresel kakor šiba na vodi.

Mislil je, da so prispeli divjaki, da bi ga — snedli.

»Ne boj se, Petek, tudi meni preti ista nevarnost. Če naju dobe, niti mene ne bodo pustili pri življenju. Ali se znaš dobro boriti?«

»Jaz streljati«, je odgovoril. »Ali oni prišli mnogo, mnogo!«

»To ni nič. Nekoliko jih bomo pobili, a drugi bodo zbežali, ko bodo puške pokale. Jaz te bom branil, ali ti me moraš slušati in točno izvršiti, kar ti bom zapovedal!«

»Da«, je pritrdil, »jaz umreti, če gospodar zapovedati.«

Naročil sem mu, naj prinese dve lovski puški, ki sta bili nabiti z debelim svincem. Druge 4 vojaške puške sem napolnil vsako s 5 krogli in vrh tega sem dodal še po 2 žreblja. Za pas sem si vtaknil samokrese, pripasal sem si sabljo in Petku sem rekel, naj vzame sekuro.

Vzel sem daljnogled in tako opremljena sva

splezala na breg. Divjaki so prispeli v treh čolnih. Bilo jih je 21 in s seboj so privedli 3 ujetnike. Zapustila sva naše mesto in sva se podala v največji tišini proti divjakom. Petku sem zapovedal, da naj ne napravi nič, dokler mu tega ne rečem.

Po gozdu sva se približala divjakom tako daleč, da so od njih nesle naše puške. Naročil sem Petku, naj se splazi bliže, da vidi, kaj delajo. Ko se je vrnil, je poročal, da sede vsi divjaki okoli ognja in jedo meso enega izmed ujetnikov. Nekoliko korakov proč leži drugi ujetnik, ta pa ni divjak, ampak belec.

Ta vest me je silno razjezila, komaj sem brzdal svojo jezo. Od drevesa do drevesa napredujoč sva dospela do konca gozda, kjer je bila zemlja nekoliko višja. Od tod ni bilo do divjakov več kot sto korakov.

Dalje sledi.

Steklo iz aluminija.

Zadnje čase je kemikom uspelo napraviti iz aluminija material, ki je tako prozoren, da se prav lahko uporabi kot steklo. Steklo iz aluminija odbija celo rumene solne žarke in je na ta način res stekleno prozorno. Dastiravno se pri izpremianju aluminija v steklo mnogo materiala zgubi, vendar se izplača uvajati ta novi izum, ker se ne ubije. Uporablja se za okna strehe in za kuhinjske potrebščine.

Mala oznanila.

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda D 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 D. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za 2 Din za odgovor.

Upravništvo.

Pozor! Pozor!

Za češčenje presvetega Rešnjega Telesa je izšel nov molitvenik

„Pridite, molimo!“

ki obsega poleg običajnih molitev tudi šest molitvenih ur za skupne molitvene ure. Zelo priročna knjiga stane samo Din 16.— z rdečo obrezo in Din 20.— z zlato obrezo.

Knjiga se naroča pri

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Naročite za fante,

ki se odpravljajo k vojakom, knjižico:

Moj tovariš.

Molitvenik za mladeniče in še zlasti za vojake.

Cena z rdečo obrezo 16 Din, z zlato obrezo 18 Din. Po pošti 1 Din več.

Tiskarna sv. Cirila Maribor.

Odprite vrata!

Naš znak.

Vsaka organizacija ima svojo člansko legitimacijo in svoj znak. Tudi katoliška Cerkev je velika organizacija. Uradna legitimacija katoličanov je krstno izpričevalo, dejanska legitimacija, njen znak, po katerem se spozna, da je kdo res katoličan, pa je: **kakšno časopisje naroča in čita.** Katoličan sme imeti le ono časopisje, ki se javno prizna za **katoliško.**

Hočete biti srečni?

Hočemo! Hočemo! Ni niti enega človeka na svetu, ki bi rekel, da neče biti srečen. Razlika med ljudmi je le v tem, da iščejo srečo na različnih potih. Do sreče pa pride samo oni, ki sledi klicu: Jaz sem pot, resnica in življenje. »Nedelja« hoče biti vaš kažipot k tej sreči. Vsaj vsako nedeljo pogledjte s pomočjo »Nedelje«, če ste na pravi poti!

Samo dva dinarja na mesec,

to je izdatek, ki ga kljub težavam zmore skoro vsaka družina, vsak posameznik. Da teh dveh dinarjev ne dajemo redno tudi za »Nedeljo«, je vzrok pač to, da nismo še navajeni.

Celoletni naročniki zavarovani!

Celoletni naročniki, ki plačajo enkrat celoletno naročnino 24 Din, so za slučaj smrtne nesreče zavarovani za 1000 Din, ki jih Vzajemna zavarovalnica izplača svojcem ponesrečenega naročnika. V preteklem letu so bile zplačane tri zavarovalnine:

Klobasa Franc, polir, Žerjavci, Št. Lenart v Slov. goricah,
Ana Krajnc, žalec, ki je ponesrečila pri znani avtobusni nesreči pri Žalcu.
Aprisnik Ivan, Tezno, ki ga je povozil vlak.

832 strani debelo knjigo

imate tekom leta, ker izhaja »Nedelja« tedensko na 16 straneh, za 24 Din, polletno za 12 Din, četrtletno za 6 Din. Po pošti plačujte vsaj po 6 Din, ker so veliki stroški!

Uprava „Nedelje“, Maribor, Koroška c. 5.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

V letu 1933 Vam priporočamo posebno sledeče tvrdke:

KARO čevlje Maribor, Koroška cesta 19	„Zlatorog terpentinsko milo“		KNJIGOVEZNICA tiskarne sv. Cirila Maribor, Koroška cesta 1
Joža Hrastelj trgovina z mešanim blagom Gor. Radgona, Slatina Rad.	Anton Brenčič trgovina z železnino Ptuj	Karl Jančič manufaktura, perilo, čevlji Maribor, Aleksandrova 11	Drago Rosina galanterija, okras za rakve Vetrinjska ulica 26

Viničar se sprejme, Jožef Kocbek, Zavrh, pošta Sv. Lenart. 3

Prodajam peso (runkel), Nasipna ulica 58, ob Tržaški cesti, Maribor. 4

Pekovski vajenec se takoj sprejme. Pobrežje, Zrkovska cesta 1, Maribor. 5

Šivalni stroj se prodaja: Maribor, Koroška cesta 81. 7

Na prodaj je lepo posestvo, cirka 4½ ha, obstoječe iz stanovanjske hiše in gospodarskega poslopja, prvovrsten sadonosnik, gozd, njive in vinograd, ena lepa viničarija ter 2 parceli mešanega gozda. Vinko Kramberger, Dolge njive, Sv. Barbara pri Mariboru. 12

Stalna služba za hlapca, 40 do 50 let starega, pri trgovcu na deželi v Slovenskih goricah. Vsa oskrba v hiši. Mesečna plača 150 Din. Nastop službe od 15. januarja naprej. Naslov v upravi lista pod »Trezen in stalen«. 13

Kavo, surovo in vsak dan sveže žgano, čaj, rum, slivovko, malinove, riž, rozine, kuhinjsko posodo, lopate, motike, sekire, okrove za stavbe in pohištvo kupite prav dobro pri Jos. Jagodič, Celje, Glavni trg 14, Gubčeva ulica 2. 1341

Radi dedščine se išče Bevk Marija, rojena leta 1877 v Trebnjem. Njen naslov naj se sporoči na Bevk Antona, Dol. Stara vas, pošta Št. Jernej, Dolenjsko. 1334

Trgovci in obrtniki!

Novoletno reklamo stenskih koledarjev z bloki vam najugodnejše natisne Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

kjer imate tudi veliko izbiro. Ne odlašajte z naročili, da jih boste pravočasno imeli!

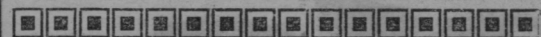
Kupimo staro zlato, srebro in srebrne krone po najvišji dnevni ceni. K. Ackermann in J. Kindl, Ptuj. 2

Hiša se takoj prodaja, dvojno stanovanje, kuhinja, električna razsvetljava, vrt, studenec, primerna za vpokojenca. V bližini Maribora. Naslov v upravi lista. 15

Posojila brezobrestna za odkup zemljiško-knjižnega dolga, nakup posestva in zidavo hiš, podeljuje: »Zadruga«, Ljubljana, poštini predal 307. Išče zastopnike. 1221

Kmetice! Najboljše zamenjate orehe, bučno seme in drugo v tovarni bučnega olja v Mariboru, Taborska 7, pri državnem mostu. 1273

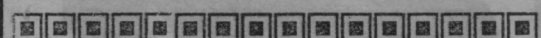
Cepljene trte, eno- in dvoletne, po znižani ceni. Zahtevajte cenik od I. trsničarske zadruge v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptuj. 1328

Ženini in neveste

kupijo jako ugodno: obleke za ženine in neveste, vse zraven spadajoče rože, vse potrebščine za neveste pri 17

Franc Kolerič, Apače

Inserirajte!

Deklica 14let stara, se sprejme. Naslov pove Kermek, Sv. Benedikt v Slov. gor. 16

Posestvo 26 oralov pri Sv. Marjeti ob Pesnici se prodaja. Naslov v upravi lista. 1375

Čebelarji! Vse čebelarske potrebščine kupite po izjemnih cenah v trgovini Fr. Stupica, železnina in zaloga poljedelskih strojev v Ljubljani, Gosposvetska cesta 1. 1304

Veвериčje in druge kože od divjačine kupuje po najvišji ceni I. Ratej, trgovec v Slov. Bistrici. 1275

Srečno novo leto 1933!

vošči 11

Dragotin Kopic

menjalnica žita in trgovina mešanega blaga
Maribor, Aleksandrova cesta 77.

Radi gromne zaloge vsakovrstnega manufakturnega blaga, kakor tudi gotovih oblek in površnikov Vam nudim vso blago po znižanih cenah. 1373

Ivan Cviki

manufakturna trgovina, Ptuj.

Prepričajte se sami.

Kupujte v 1011

Trpinovem Bazarju

Maribor, Vetrinjska ulica 15.

ker tam je res dobro blago in poceni.

Knjigarna in trgovina s papirjem

Franc Leskovšek

se nahaja

v Celju, Glavni trg 16 1157

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Sprejema hranilne vloge in izplačuje na novo vložene takoj v vsakem znesku. — Denar je pri njej naložen popolnoma varno!

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem!

Zahvaljujemo se svojim odjemalcem

za zaupanje, ki so nam ga izkazovali skozi celo leto pri nakupu naše obutve,

svojim dobaviteljem

za točno in dobro preskrbo,

svojim sotrudnikom

kot tudi sotrudnikom naših dobaviteljev za požrtvalno delo na skupnem cilju:

čim boljšo obutev za čim nižjo ceno.

Naše prizadevanje bo, da tudi v Novem letu nudimo svojim odjemalcem za manj denarja še več službe, a svojim sodelavcem še več zaslužka.

Rata

DIN.

25

Vrsta 7042

Tople copate iz volnene tkanine z močnim podplatom in toplimi vložki obvarujejo Vaše otroke pred prehlajenjem.

DIN.

59

Vrsta 9891-60

Nepremočljivi otroški škornji iz lakiranega gumija, v katerih otrok lahko hodi tudi po največjem naliwu in blatu. Vel. 19-26 Din 59.—, 27-34 Din 79.—, 35-38 Din 99.—, moški za štrpae Din 129.—, lakirani Din 149.—

DIN.

89

Vrsta 2945-11

Okusni čevlji iz rujavega ali črnega boksa. Neobhodno potrebni vsaki gospodinjji za nedeljo in praznik. Isti iz najboljšega laka za Din 99.—.

DIN.

99

Vrsta 2055-10

Udobni, topli in vendar elegantni čevljički z okusnim okrasom. Za mraz in zimo nenadomestljivi

DIN.

59

Vrsta 1845-03

Udoben čevlček iz baržuna za urad in trgovino. Ravnotako iz satena za isto ceno. Čevlček iz satena se lahko nosi v snežkah.

DIN.

69

Vrsta 1865-01

V naših snežkah lahko nosite tudi sredi zime lahke, udobne in elegantne čevlje iz satena ali baržuna. Oba para čevljev Vas staneta skupaj samo Din 128.—.

DIN.

49

Vrsta 9817-61

Ta lahka galoša iz najboljšega gumija obvaruje Vam čevlj, obdrži nogo suho in tople tudi v največjem blatu.

DIN.

99

Vrsta 3967-22

Udobni čevlji iz črnega boksa z neraztrgljivim gumijastim podplatom. Zelo primerni za tiste, ki so s svojim delom prisiljeni, da mnogo hodijo.

DIN.

89

Vrsta 1937-22

Trpežni čevlji iz črnega ali rujavega boksa nepremočljivim gumijastim podplatom. Primerni za vsakega, ki zahteva predvsem trpežnost čevljev.